

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „Maaeluministri 11. mai 2015. a määruse nr 59 „Metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetus“ muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „Maaeluministri 11. mai 2015. a määrus nr 59 „Metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetus“ muutmise“ (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 alusel.

Maaeluministri 11. mai 2015. a määruses nr 59 „Metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetus“ (edaspidi *määrus nr 59*) tehtavad muudatused on tingitud riigi eriolukorrast, mis kehtestati 12. märtsil 2020 seoses COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse leviku tõkestamisega. Sellest tulenevalt on tõenäoline, et toetuse saajal ei ole tegevuse elluviimise tähtajast võimalik kinni pidada, mistõttu pikendatakse tegevuse elluviimise ja seda tõendavate dokumentide esitamise tähtaega, samuti kaotatakse maksuvõla puudumise nõue 2020. aastal. Tähtaegade pikendamise muudatusi kohaldatakse „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ raames antava metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetuse saajale, kes esitas taotluse 2019. aastal ja kelle taotluse kohta on Sihtasutus Erametsakeskus (edaspidi *EMK*) teinud rahuldamise otsuse.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Maaeluministeeriumi maakasutuspoliitika osakonna maaparanduse ja maakasutuse büroo peaspetsialist Kristine Hindriks (tel 625 6187, kristine.hindriks@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Helen Palginõmm (tel 625 6260, helen.palginomm@agri.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Kohal (tel 625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga täiendatakse määruse nr 59 § 23 lõigetega 6–8.

Lõike 6 kohaselt ei kohaldata § 4 lõike 1 punktis 3 nimetatud nõuet toetuse saajale, kes esitab maksetaotluse EMK-le 2020. aastal alates 12. märtsist. Määruse nr 59 § 19 lõike 4 ja § 4 lõike 1 punkti 3 kohaselt ei tohi toetuse saajal kuni PRIA poolt viimase toetusosa maksamiseni olla riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine peab olema ajatatud ning maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas. Muudatuse kohaselt ei kehti määruse nr 59 § 19 lõikes 4 nimetatud nõue § 4 lõike 1 punkti 3 osas maksetaotluse kohta, mis esitatakse 2020. aastal alates 12. märtsist. Muudatuse eesmärk on võimaldada maksta toetust nendele toetuse saajatele, kes on oma tegevuse elluviimist alustanud enne eriolukorra (12.03.2020) kehtestamist, kuid kellel on seoses keerulise majandusliku olukorraga tekkinud maksetaotluse esitamisel ajutine maksuvõlg.

Lõike 7 kohaselt pikendatakse toetatava tegevuse elluviimise tähtaega. Muudatusega võimaldatakse nendel toetuse saajatel, kes esitasid toetuse taotluse 2019. aastal ning kelle taotluse kohta on EMK teinud taotluse rahuldamise otsuse, lõpetada elluviidav tegevus kuus kuud hiljem, kui on nõutav kehtiva määruse nr 59 kohaselt. Selliseid toetuse saajaid on 351, nendest 235 on tegevus 7. aprilli 2020. aasta seisuga lõpetamata. Tegevuse elluviimise tähtaega pikendatakse

ennetavalt, sest eriolukorra ja sellega kaasnevate liikumispiirangute tõttu on nii toetuse saajatel kui ka teenuse pakkujatel keeruline tegevusi ellu viia ning toetuse saajatel võib tekkida raskusi toetuse nõuete täitmisega. Näiteks Saaremaale ja Hiiumaale on metsakasvatustööde tegijatel sisenemine keelatud, mis võib viia selleni, et saartel ei pruugi olla piisavalt teenuse pakkujaid, kes saaksid pakkuda hooldusraie teenust. Seetõttu on mõistlik toetatava tegevuse elluviimise tähtaega pikendada poole aasta võrra, et toetuse saajad saaksid oma tegevused õigel ajal lõpetada. Muudatuse tulemusena on erametsaomanike puhul tegevuse elluviimise tähtaeg hiljemalt jaanuaris 2021 ning metsaühistud peavad tegevuse ellu viima hiljemalt juulis 2021. Samuti pikendatakse tegevuse elluviimist tõendavate dokumentide esitamise tähtaega kuue kuu võrra. Erametsaomanik, kes esitas taotluse 2019. aastal, võib toetuse raames kavandatud tegevuse ellu viia ning seda tõendavad dokumendid esitada 18 kuu jooksul arvates EMK poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest. Kui taotleja on metsaühistu, kes esitas taotluse 2019. aastal, siis võib ta toetuse raames kavandatud tegevuse ellu viia ja seda tõendavad dokumendid esitada 24 kuu jooksul arvates EMK poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Lõike 8 kohaselt loetakse lõikes 7 nimetatud toetuse saaja (erametsaomanik ja metsaühistu) taotluse rahuldamise otsuses määratud tegevuse elluviimise tähtaeg pikenuks lõike 7 punktides 1 ja 2 nimetatud tähtaja lõpuni ehk kuue kuu võrra. Kuna tegevuse elluviimise tähtaeg on taotluse rahuldamise otsuses üks osa ja eelnõu kohaselt pikendatakse tegevuse elluviimise tähtaega kuue kuu võrra, siis on vajalik seda tähtaega pikendada ka toetuse saajate taotluse rahuldamise otsuses.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68), komisjoni määrus (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014, lk 1–75), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73), ning komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.07.2014, lk 69–124).

Eelnõus nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <http://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Eelnõu muudatustel on positiivne mõju metsaala arendamise ja metsade elujõulisuse parandamise toetuseks ettenähtud toetusraha sihipärasele ja võimalikult suures osas kasutamisele, et seeläbi paremini täita toetuse eesmärke. 2019. aastal esitatud taotluste puhul mõjutab toetatava tegevuse elluviimise tähtaja pikendamine ligikaudu 253 toetuse saajat 351-st ehk 72% toetuse saajaid, kelle taotlus on rahuldatud, kuid kellele toetus ei ole täies ulatuses välja makstud.

Eelnõu kohaselt pikendatakse toetatava tegevuse elluviimise ja sellega seotud dokumentide esitamise tähtaega, mis annab toetuse saajale lisaega toetuse raames kavandatud tegevuste lõpetamiseks. Lisaks kaotatakse toetuse saajale kehtestatud nõue, mille kohaselt ei kontrollita 2020. aastal alates 12. märtsist maksetaotluse esitamisel tema maksuvõlga, mis aitab toetuse saajatel keerulises majanduslikus olukorras paremini hakkama saada.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulu ega -tulu.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Keskkonnaministeeriumile eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks EMK-le.